

Siedlce, 23 października 2018 r.

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej

Komisji Ścigania Zbrodni

Przeciwko Narodowi Polskiemu

ul. Wołoska 7,

02-675 Warszawa

Wnoszący odwołanie:

Leszek Andrzejewski

ul. Lubelska 1a

08-110 Siedlce

08-110 Siedlce

Organ którego działanie jest przedmiotem odwołania:

Dyrektor Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej

Komisji Ścigania Zbrodni

Przeciwko Narodowi Polskiemu

w Lublinie

Sygn. Akt: BULu-III-5321-34(2)/18 i BULu-III-5321-34(4)/18

ODWOŁANIE

**Od decyzji Dyrektora Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni
Przeciwko Narodowi Polskiemu w Lublinie**

Na podstawie art. 36 ust. 8 ustawy z 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U.2016 poz. 1575 ze zm.) (dalej jako ustawa o IPN) odwołuję się od decyzji Dyrektora Lubelskiego Oddziału IPN z 23 kwietnia 2018 r. (BULu-III-5321-34(2)/18) oraz z dnia 28 września 2018 r. (BULu-III-5321-34(4)/18) w zakresie odmawiającym udostępnienia bezpośredniego dzienników rejestracyjnych WUSW Siedlce (sygn. akt IPN Lu-00501/15 [IPN BU Z/001661/1], IPN Lu-00501/16 [IPN BU Z/001661/2] i IPN Lu-00501/17 [IPN BU Z/001661/3]).

Przedmiotowym decyzjom zarzucam:

- **naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 36 ust. 4b ustawy o IPN**, poprzez jego nieprawidłową wykładnię i przyjęcie, że dokumenty stanowiące pomoce ewidencyjno-informacyjne nie mogą być udostępniane bezpośrednio, w sytuacji gdy wnioskowane przez mnie dokumenty są dokumentami jawnymi i ich udostępnianie nie powinno podlegać ograniczeniu w celu publikacji materiału prasowego.

- **naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 36 ust. 8 ustawy o IPN**, poprzez nieprawidłowy obieg dokumentów, tj. udzielenie odpowiedzi na odwołanie od decyzji **Dyrektora** Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu w Lublinie przez... **Dyrektora** Oddziału IPN w Lublinie.

Uzasadnienie

21 marca 2018 r., złożyłem do Dyrektora Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu w Lublinie wniosek o udostępnienie dzienników rejestracyjnych WUSW Siedlce (sygn. akt IPN Lu-00501/15 [IPN BU Z/001661/1], IPN Lu-00501/16 [IPN BU Z/001661/2] i IPN Lu-00501/17 [IPN BU Z/001661/3]).

Decyzją z 24 kwietnia 2018 r. odmówiono mi dostępu do tych dokumentów, wskazując, że pomoce ewidencyjno-informacyjne znajdują się w Referacie Informacji i Sprawozdań jako stały depozyt i nie podlegają udostępnianiu bezpośrednio. Od tej decyzji 23 sierpnia 2018 r. odwołałem się do **Prezesa** Instytutu Pamięci Narodowej (korespondencję przyjął p. Mateusz ██████████) i na to odwołanie otrzymałem odpowiedź pismem z dn. 28.09.2018 r. od... **Dyrektora** Oddziału IPN w Lublinie.

Z argumentacją przedstawioną przez Dyrektora Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Lublinie nie sposób się zgodzić.

W celu realizacji mojego wniosku dwukrotnie kontaktowałem się drogą mailową również z Dyrektorem Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej p. Marzeną Kruk. W ww. pismach otrzymałem informację, iż powyższym dokumentom nie nadano klauzuli tajności na mocy ustawy z 29 kwietnia 2016 r. o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz niektórych innych ustaw (Dz.U 2016 poz. 749, dalej jako ustawa o zmianie ustawy o IPN), co również potwierdził Dyrektor lubelskiego oddziału IPN w piśmie z dn. 28 września 2018 r.

Powyższe dokumenty, wytworzone przez siedleckie SB są niezbędne do realizacji wniosku dziennikarskiego tworzonego we współpracy z Fundacją Gazety Podlaskiej pt. „Działalność opozycji antykomunistycznej z terenu Siedlec, ze szczególnym uwzględnieniem Solidarności 1944-1990”. Z uwagi na fakt, iż na początku lat '90 wiele dokumentów z terenu Siedlec zostało zniszczonych, w szczególności tych dotyczących najbardziej „zasłużonych” TW, jedynym źródłem informacji o tych osobach pozostają dzienniki rejestracyjne. Wskazać należy, że występowanie z wnioskiem o udzielenie informacji o każdym tajnym współpracowniku jest niezwykle utrudnione, wręcz niemożliwe ponieważ wiele z tych osób nie jest znanych z imienia i nazwiska.

Nadmieniam, że wyżej wymienione dokumenty przez wiele lat stanowiły zasoby zastrzeżone IPN i dostęp do nich był bardzo utrudniony. Jednak ponad dwa lata została uchwalona ustawa o zmianie ustawy o IPN, zgodnie z którą dokumenty, którym w ramach przeglądu przeprowadzanego na podstawie art. 19 ust. 1 nie nadano klauzuli tajności, od ponad roku z mocy prawa stały się dokumentami jawnymi.

W piśmie z dnia 28 września 2018 r. Dyrektor Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Lublinie powołuje się na ustawę z 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz.U. Nr 182 poz. 1228 ze zm), bez wskazania konkretnego artykułu i najwyraźniej zapominając o zmianach wprowadzonych ustawą o zmianie ustawy o IPN. Natomiast dokumenty jawne, zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy z 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz.U. 2018 poz. 412 ze zm.) nie podlegają ochronie i mogą być udostępniane. Do grupy tego rodzaju dokumentów należą również rejestry, do których zaliczane są również pomoce ewidencyjno-informacyjne. W piśmie z 23 kwietnia Dyrektora Oddziału IPN w Lublinie nie otrzymałem informacji, aby wnioskowane przeze mnie materiały były dokumentami niejawnymi, co potwierdziła Dyrektor Archiwum IPN p. Marzena Kruk jak i Dyrektor Oddziału IPN w Lublinie w piśmie z dnia 28 września. Co więcej, nie została wskazana podstawa prawna, wskazująca że pomoce ewidencyjno-informacyjne nie podlegają bezpośredniemu udostępnianiu. Zarówno ustawa o IPN, jak i ustawa o ochronie informacji niejawnych nie wskazują, że pomoce ewidencyjno-informacyjne stanowią wyodrębnioną grupę rejestrów, wobec których należałoby stosować inne przepisy prawa niż do pozostałych rejestrów.

W mojej ocenie powoływanie się przez Dyrektora Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Lublinie na przepis art. 36 ust. 4b ustawy o IPN jest całkowicie nietrafione.

Ww. przepis był istotny w momencie istnienia Zbioru Zastrzeżonego IPN. Był swoistą furtką, umożliwiającą ujawnienie informacji z dokumentów niejawnych na temat osób, co do których istniały podejrzenia, że byli tajnymi współpracownikami a nie zachowały się ich teczki. Natomiast obecnie przepis ten może mieć znaczenie co do dokumentów, którym Prezes Instytutu Pamięci nadał klauzulę tajności na mocy art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 29 kwietnia 2016 r. o zmianie ustawy o IPN. Jednakże ww. przepis w żaden sposób nie wyklucza możliwości udostępniania dokumentów jawnych na zasadach ogólnych. Chodzi tutaj nie tylko o teczki poszczególnych osób ale także o zbiory danych, rejestry czy kartoteki (art. 8 ustawy o zmianie ustawy o IPN).

Biorąc powyższe argumenty pod uwagę, w mojej ocenie dostęp do tych dokumentów nie powinien zostać mi ograniczony, a blokowanie rozpatrzenia odwołania od decyzji przez p. Prezesa IPN poprzez nieprawidłowe adresowanie korespondencji przez pracowników IPN może sugerować ukrywanie tajnych współpracowników UB/SB. Wskazuję, iż powyższe dokumenty mogą przeglądać w formacie pdf, co nie powinno zakłócić dostępu do nich przez pracowników IPN. Jak już wskazywałem, niektóre nazwiska tajnych współpracowników nie są mi znane, dlatego też udostępnianie informacji w postaci wypisów lub wyciągów z dzienników rejestracyjnych, dotyczących konkretnych osób i spraw nie będzie wystarczające.

Z uwagi na powyższe niniejsze odwołanie jest zasadne i konieczne, dlatego też wnoszę o pozytywne rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy.

Z Poważaniem
Leszek Andrzejewski

Załączniki:

1. Kopia pisma Dyrektora Oddziału IPN w Lublinie z 23 kwietnia 2018 r. (BULu-III-5321 34(2)/18)
2. Kopia odwołania od decyzji Dyrektora Oddziału IPN w Lublinie z 23 sierpnia 2018 r.
3. Kopia odpowiedzi na odwołanie od decyzji Dyrektora Oddziału IPN w Lublinie z 28 września 2018 r. (BULu-III-5321 34(4)/18)